

ΠΡΟ-ΒΟΛΕΣ

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

Κριεζώτου 3, η «κιβωτός»

Τι ανυψατική χώρα είναι αυτή, όπου μέσα στο κλίμα αποξίωσης, οξυτίας και καταβράθρωσης πθικών και πνευματικών αξιών, έρχεται να ανοίξει τις πύλες της η Πινακοθήκη Ν. Χατζηκυριάκου-Γκίκα. Αν δεν έχετε πάει, να το βάλετε στο πρόγραμμα. Πήγα για πρώτη φορά προχθές και έδωσα υπόσχεση στον εαυτό μου να πάω και να ξαναπάω. Είναι ένα μουσείο που δεν τελειώνει ποτέ. Ως σύλληψη, όραμα και πραγματοποίηση, το μουσείο αυτό της οδού Κριεζώτου 3 είναι το προσωπικό επίτευγμα του Αγγελου Δεληβοριά. Ο ίδιος και οι άξιοι συνεργάτες του μας έδωσαν ένα εκπληκτικής οργάνωσης μουσείο, πλήρες, με όλους τους χυμούς της πνευματικής παραγωγής σε αυτήν τη χώρα (περίπου από το 1920 έως το 1970). Είναι όλοι εκεί, το σύμπαν της δημιουργίας στις τέχνες και στα γράμματα. Όλους τούς έβαλε μέσα ο Αγγελος Δεληβοριάς, όλους τους τίμησε, τοποθετώντας ένα ένα έκθεμα με απόλυτη συνείδηση και γνώση δημιουργώντας μία εκ νέου ανάγνωση της ελληνικής

Ο Μάνος Χατζιδάκις από τον Μποστ.

πνευματικής ζωής σε χιαστί διαδρομές. Δεν είναι εύκολο να μεταφερθεί η συγκίνηση που μπορεί να νιώσει κανείς μέσα σε αυτό το μεσοπολεμικό κτίριο που κληροδότησε ο Νίκος Χατζηκυριάκος-Γκίκας στο Μουσείο Μπενάκη. Ανεβαίνοντας τους ορόφους έως πάνω, αισθάνεσαι ότι είσαι μαζί με τους «αγαπημένους νεκρούς», που σου γνέφουν σε κάθε γωνία. Είναι τόσο αθροιστικά έντονη η εμπειρία, που βγαίνοντας νιώθεις την εξουθενωτική αλλά λυτρωτική επίδραση της κάθαρσης. Γιατί μέσα στους δαιδάλους της Πινακοθήκης Γκίκα, καθαρίζει η ματιά σου, ξεφορτώνεσαι τα άχρηστα, τα μικρά και τα επουσιώδη και κρατάς για σένα μονάχα τα ουσιώδη, τα συγκινητικά μεγάλα και μετριοφρόνως υψηλά. Αίφνης, η ζωή ξαναπερνάει μπρος σου, και καθώς γίνεσαι μέτοχος αυτού του ξετυλίγματος της ανθρώπινης διάνοιας, του ανθρώπινου κάλλους και της ανθρώπινης υπέρβασης, γαλπνεύει η ψυχή σου, γιατί κάτω από τα στρώματα της καθημερινής φθήνειας και ευτέλειας που μας έχουν υποχρεώσει να διυλίζουμε, φθάνεις στο καθαρό νερό, στην πηγή. Υποχρεωτική θα έπρεπε να είναι η επίσκεψη στο μουσείο αυτό για τους πολιτικούς μας, για να θυμηθούν -αν τις ήξεραν ποτέ- τις ποιότητες του ελληνικού πνεύματος.